

Plan för att främja
likabehandling och förebygga
diskriminering, trakasserier
och kränkande behandling

Förskolan Gården - 2020

Innehållsförteckning

Bakgrund

Förskolans värdegrund och uppdrag

Lagar, styrdokument och läroplan som verksamheten har att förhålla sig till

Barnkonventionen

Skollagen

Läroplanen

Diskrimineringslagen

Definitioner

Socialtjänstlagen

Kommunikation och delaktighet

Utvärdering av förra årets plan

Främjande arbete för barns lika rättigheter och möjligheter

Kartläggning

Förebyggande arbete

Gårdens mål 2020

Verksamheten rekommenderar

Rutiner för akuta situationer

Uppföljning och utvärdering

Bilagor

Trivsel-, empati- och genus intervjufrågor

Dokumentation av kränkande behandling/trakasserier

Uppföljningssamtal

Bakgrund

Alla barn, vårdnadshavare och medarbetare ska känna sig trygga i verksamheten. Alla ska bemötas och behandlas med respekt för sin individualitet. Förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och skola ska vara verksamheter som är fria från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Kränkande behandling (diskriminering, trakasserier etc.) är en fråga som hänger samman med människosyn och grundläggande demokratiska värderingar.

Förskolans värdegrund och uppdrag

Förskolan vilar på demokratins grund. Därför ska verksamheten utformas utifrån grundläggande demokratiska värderingar.

Var och en som arbetar på förskolan Gården ska främja respekten för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö. Vi ska grundlägga och förankra de värden som vårt samhälle vilar på.

Lagar, styrdokument och läroplan som verksamheten har att förhålla sig till

Barnkonventionen from 1 januari 2020 svensk lag.

Grundprinciper:

Artikel 2: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3: Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn.

Artikel 6: Varje barn har rätt att överleva och utvecklas.

Artikel 12: Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör hen.

Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.

Skollagen (2010:800)

Utformningen av utbildningen

5 § Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Skollagen 2010:800 kap 1 "Barnets självkänsla och identitet utvecklas i samspel med andra barn och vuxna. Det är därför viktigt att det i barngruppen skapas förutsättningar för det enskilda barnet att ingå i relationer med andra barn och med personalen." Skolverket (allmänna råd, måluppfyllelse i förskolan), s.20

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Skollagen (2010:800) "All personal ska medverka till att utveckla barnens och elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor även utanför den närmaste gruppen. En verksamhet där barn och elever upplever meningsfulla sammanhang, delaktighet och att olikheter respekteras lägger grunden för goda relationer och motverkar kränkningar." Skolverket (2009) Allmänna råd, kap 1 sid.12

Läroplanen för förskolan Lpfö 18:

“Förskolan ska spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter.” Lpfö 18 s.5

“Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.” s.5

“Utbildningen ska ge barnen möjlighet att utveckla sin förmåga till empati och omtanke om andra genom att uppmuntra och stärka deras medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt. Den ska ge barnen möjlighet att på olika sätt få reflektera över och dela sina tankar om livsfrågor. Det svenska samhällets ökande internationalisering ställer höga krav på människors förmåga att leva med och förstå de värden som ligger i en kulturell mångfald. Förskolan är en social och kulturell mötesplats som ska främja barnens förståelse för värdet av mångfald. Kännedom om olika levnadsförhållanden och kulturer kan bidra till att utveckla en förmåga att förstå och leva sig in i andra människors villkor och värderingar.” s. 5-6

Utbildningen i förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på barn och barnens behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. I samarbete med hemmen ska förskolan främja barnens utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvars-kännande människor och samhällsmedlemmar. s.7

Mål

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla:

-förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,

-respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna. s.12

Riktlinjer

Förskollärare ska ansvara för att:

-barnen får sina behov respekterade och tillgodosedda och får uppleva sitt eget värde,

-aktivt inkludera ett jämställdhetsperspektiv så att alla barn får likvärdiga möjligheter till utvidgade perspektiv och val oavsett könstillhörighet. s.12

Arbetslaget ska:

-visa respekt för individen och medverka till att skapa ett demokratiskt klimat, där barnen får möjlighet att känna samhörighet och utveckla ansvar och solidaritet.

-stimulera barnens samspel samt hjälpa och stödja dem att bearbeta konflikter, reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra,

-samverka i arbetet med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling, s.13

Diskrimineringslagen

Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

En huvudman som får kännedom om att ett barn eller elev som deltar i eller söker till verksamheten anser sig ha blivit utsatt för trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserier eller kränkningarna.

Diskrimineringsgrunderna:

1. **Kön**
2. **Etnisk tillhörighet**
3. **Religion eller annan trosuppfattning**
4. **Sexuell läggning**
5. **Funktionshinder**

Definitioner:

Direkt diskriminering - ett barn eller en elev missgynnas i förhållande till andra om missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Indirekt diskriminering - ett barn eller en elev missgynnas genom att huvudman för skolan, rektor eller någon med motsvarande ledningsfunktion eller annan medarbetare tillämpar en bestämmelse, ett kriterium eller ett förhållningssätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar ett barn eller elev med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller ett visst funktionshinder.

Trakasserier - ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier är alltså diskriminering och kan utföras av vuxna - barn, eller vuxen - vuxen, eller barn - barn.

Mobbning - en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga skada eller obehag, psykiskt eller fysiskt.

Kränkande behandling - en handling som kränker ett barns eller elevs värdighet. De kan vara synliga och handfasta likaväl dolda och subtila. Det kan uttryckas i nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld.

Rasism - en föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja och kontrollera.

Främlingsfientlighet - rädsla för; människor med avvikande kulturell eller etnisk tillhörighet eller bakgrund. Och en tro att de är sämre eller mindre lämpade för det samhälle de är främlingar till.

Homofobi - en uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en stark negativ syn på homo- och bisexualitet och homo- och bisexuella personer.

Sexism - negativ betraktelse- eller handlingssätt mot individ vars könsidentitet och/eller könsuttryck skiljer sig från normen för det kön som registrerats för personen vid födseln.

Socialtjänstlagen

Verksamheter som berör barn och ungdom är skyldiga att göra anmälan till socialtjänsten. Detta gäller att anmäla vid misstanke om att barn far illa. kap 14 1§

Kommunikation och delaktighet

- All personal ska läsa igenom likabehandlingsplanen och den ska diskuteras på personalmöten och planeringsdagar
- Vårdnadshavare får kunskap om och är delaktiga genom föräldramöten, utvecklingssamtal och den dagliga kontakten
- Pedagogerna ansvarar för att barnen på ett åldersadekvat sätt görs delaktiga i likabehandlingsarbetet

Utvärdering av förra årets plan

Vi gör en mer ingående utvärdering med koppling till våra mål internt.

Främjande arbete för barns lika rättigheter och möjligheter

Alla på förskolan Gården ska känna sig trygga i sina möten med andra medmänniskor. Alla ska ges möjligheten att växa upp och utvecklas utifrån sina egna förutsättningar. Likabehandlingsarbetet ska genomsyra hela verksamheten, förhållningssätt, pedagogik, rutiner och struktur, planering och genomförande av aktiviteter.

Alla som berörs av verksamheten ska ges möjlighet att vara delaktiga i likabehandlingsplanen.

- all personal ska vara väl förtrogen med planen och praktisera den
- personalen ska vara närvarande i barngruppen, de ska vara lyhörda och tydliga med vad som gäller samt ta tag i varje situation som uppstår
- personalen ska vara goda förebilder och möta alla (barn, föräldrar och kollegor) med respekt och tolerans
- vi för kontinuerliga samtal med barnen om hur en är en bra kompis, att en kan vara kompis med vem som helst och en kan vara kär i vem som helst, samtidigt som vi har nolltolerans mot kränkningar som t.ex. "skojbråk" eller när barn skrämmer varandra
- personal tar tillvara på de tillfällen som uppstår i den dagliga verksamheten för att föra diskussion och reflektion med barnen och med varandra. Inte prata över huvudet med varandra
- alla barn ges samma grund oavsett förutsättningar och kön
- all personal respekterar och bejakar barnens olikheter och uppskattar det unika hos varje barn. Så barnen blir hjälpta med att utveckla god självkänsla
- vi bekräftar och sätter ord på barnens känslor. Vi undviker att säga att barnet "är" utan säger blir eller känner t.ex. känner du dig trött nu, blir du arg när..... rasar ditt torn
- vi uppmuntrar när barnen visar empati och omsorg om andra
- personal stöttar barnen i att hantera konflikter
- personal diskuterar kontinuerligt hur vi själva ser på värdegrund och demokrati
- vi arbetar för att barnen ska känna tillit till sin egen förmåga, utveckla sitt självförtroende och sin identitet, t.ex. genom att uppmuntra och ge beröm vid på-och avklädning (med möjlig hjälp från pedagog) eller när barn försöker hjälpa ett annat barn
- arbetar efter frågeställningar såsom; Bemöter vi pojkar och flickor olika? Hur bemöter vi barnens frågor om homosexualitet, olika religioner och jämställdhet utan att lägga in egna värderingar? Hur kan vi påverka de stereotypa könsroller som samhället påvisar? Vilka könsöverskridande lekar erbjuds?

- vi fördelar talutrymmet jämnt mellan könen vid samling, men då också respektera när ett barn inte vill tala
- skapa “fantasivrå” där mindre könskodat material ska finnas
- vi varierar oss i användandet av gubbe-gumma, hon-han, figur-människa mm i sånger och ramsor
- vi bejakar barnet som t.ex. kommer med ny tröja och stolt visar upp den genom att säga “Den ser skön ut” och inte säga tuff, snygg, fin, cool mm

Kartläggning

Observationer av verksamheten och våra miljöer, samtal med barnen, intervjuer med de äldre barnen, daglig kontakt med föräldrar, utvecklingssamtal.

Vi har också reflektion/planeringsmöte på måndagar där vi utvärderar föregående vecka och planerar framåt, regelbundna kartläggningar av barngruppen för att säkerställa att alla barn får sina behov tillgodosedda, analysdagar och planeringsdagar.

Under vår uppstart nu har vi märkt att vi behöver

- få koll på gården och se var det kan finnas områden för eventuella kränkande behandlingar.
- ha helikoptersyn på gården då det finns tre stora portar.
- utveckla vår dokumentation av verksamheten ytterligare. Tänka på att barnens lärande ska bli synligt och mer pedagogisk.
- arbeta mer för hur vi når målen, fundera kring hur och när vi reflekterar.

Förebyggande arbete

- pedagogerna använder tecken i den grad de kan för att underlätta för barnen att förstå sin vardag på förskolan för att de så småningom ska kunna uttrycka sig på flera sätt.
- barngruppen är delad i två avdelningar och under delar av dagen är även de delade i mindre
- pedagoger ska vara närvarande för att upptäcka och förebygga kränkande behandling
- vara professionella pedagoger med kontinuerlig fortbildning för att, på bästa sätt, kunna hantera förskolans värdegrunds- och demokratiuppdrag och vara lyhörd för barnens likheter och olikheter och uppfatta ojämlikheter
- personal har arbetskläder och då undviks uppmärksamhet och tilltal om pedagogers kläder, från barnen och personal
- maten skickas medurs runt bordet och alla får ta i tur och ordning

Gårdens mål 2020

Alla barn ska kunna ha möjlighet att kommunicera.

Vi ska se till att alla får talutrymme, och stimulera deras förmåga att kommunicera på flera sätt. Vi behöver vara uppmärksamma på barnens försök till kommunikation och lyssna och samtala med barnen.

Reflektioner: Båda avdelningarna (Kastanjen och Björken) arbetar aktivt med tecken som stöd. Detta ser vi är en stor tillgång för alla barn, då det blir ett ytterligare sätt att kommunicera och stärker språkutvecklingen generellt.

Boksamtal och reflektioner utifrån barnlitteratur är viktiga inslag i verksamheten. Vi väljer böcker medvetet utifrån temat och barnens intressen. Vi försöker ställa öppna frågor och lyssna på barnens tankar och funderingar.

Vi ser till att vara närvarande i leken med barnen. Vi växlar medvetet mellan att observera och att delta aktivt i lek och samspel.

Barnen ska utvecklas till demokratiska medborgare i framtiden.

Det här ett långsiktigt mål som vi ska fortsätta att arbeta med. Barnen behöver rika tillfällen att öva sig på att lyssna på varandra, tala i grupp och uttrycka sina tankar och åsikter. Vi ska ställa frågor så att vi förstår hur barnet tänker och känner.

Reflektioner: Vi jobbar med att alla barn ska känna sig sedda, bl.a. genom att bli bekräftade dagligen i samlingen (namnsång m.m.). Genom att träna på turtagning och att lyssna på sina kompisar tänker vi att vi ger förutsättningar för att barnen blir lyhörda och respekterar varandra.

Med de lite äldre barnen är egna val och "röstning" i enklare former ett sätt att närma sig arbetet med demokratiska principer. I vissa situationer finns det ett avgränsat antal val till olika bestämda aktiviteter.

Att verksamheten ska utvecklas mot ökad jämställdhet.

T.ex vill vi ge barnen större mångfald av förebilder, se över vårt material ur ett genusperspektiv- exempelvis böcker och lekmaterial, reflektera över vårt förhållningssätt och bemötande gentemot flickor och pojkar. Vi behöver också göra observationer av barngruppen utifrån vilka som leker med varandra och vad de leker.

Reflektioner: Vi som pedagoger ser barnen som individer. Vi har tagit beslut om att barnen inte ska komma "utklädda" till förskolan, utan att roller istället sker med det material vi har på förskolan. Detta för att inte befästa stereotypa könsroller.

Alla barn ska ha möjlighet att utvecklas till fullvärdiga människor.

I FN:s barnkonvention står bl.a. att barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv och att delta i samhället på lika villkor.

Vi ska behandla alla barn lika och ge dem samma förutsättningar oavsett kön, sexuell läggning hos nära anhöriga, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning eller funktionsnedsättning.

Reflektioner: Detta är en självklarhet men något vi ändå måste jobba aktivt med. Då förskolan även har ett kompensatoriskt uppdrag är vi medvetna om att alla barn faktiskt inte alltid har samma grundläggande förutsättningar och att vi därför på olika sätt kan få "kompensera" genom att ge extra stöd där det skulle behövas. Det kan innebära stöd av resurspedagog eller handledning i vissa frågor.

Verksamheten rekommenderar

När förskola och hem tar klart avstånd från kränkande behandling får det en positiv påverkan på barnen. Det är därför viktigt att vi samarbetar kring detta.

Om du som vårdnadshavare misstänker att ditt, eller någon annans barn utsätts för diskriminering eller kränkande behandling vill vi att du tar kontakt med oss på förskolan, så att vi kan arbeta med det tillsammans.

Att ens eget barn kränker andra kan vara svårt att ta till sig, men om det är så är *du* den som bäst kan göra något åt det. Vi ber dig därför att göra helt klart för barnet att du ser mycket allvarligt på beteendet och att du inte accepterar det. Även i sådana fall är det bra att ni tar kontakt med oss.

Med stigande ålder och mognad ökar även ansvaret hos barnen. Genom personalens och föräldrarnas omsorg ska de känna till och förstå hur viktigt det är att respektera och acceptera varandra, hjälpas åt, visa hänsyn samt vikten av att uppträda trevligt mot varandra.

Rutiner för akuta situationer

Policy

Det råder nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling på Förskolan Gården.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Personalen ska vara närvarande i barngruppen och inte lämna utrymme för sårbara situationer.

Det ska alltid finnas en anställd nära barnen.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

- Uppmärksamma och prata med barnen om vad som hänt.
- Visa att beteendet som skadar andra eller gör andra ledsna inte är acceptabelt.
- Involvera alltid vårdnadshavare vid upprepade tillfällen av kränkningar eller vid kränkningar riktade mot ett och samma barn.
- Dokumentera alla åtgärder som görs.
- All personal är ansvarig.

Rutiner för uppföljning

- Dokumentation över åtgärderna ska ligga till grund för uppföljning och utvärdering
- Uppföljning ska ske senast angivet datum.
- All personal är ansvarig.

Rutiner för dokumentation

- Dokumentation ska ske på särskild blankett
- Arkivera dokumentationen.
- All personal är ansvarig.

Ansvarsförhållande

- All personal är ansvarig

Uppföljning och utvärdering

Planen ska upprättas och utvärderas i september varje år.

- Likabehandlingsplanen ska följas upp regelbundet på personalmöten och planeringsdagar. Vi har också utvärderings- och analys tillfällen varje termin.
- Samtal, reflektion och intervjuer med barnen
- Enkäter, föräldramöten och samtal med föräldrar

Trivsel-, empati- och genus intervjufrågor

Vilka leker du med här på förskolan?

.....
.....

Kan du leka med vem som helst? Är du kompis med alla?

.....
.....

Vad leker du helst när du är här på förskolan?

.....
.....
.....
.....

Finns det något som du saknar här på förskolan?

.....
.....
.....

Känner du att du kan be vem som helst om hjälp när du behöver det?

.....
.....

Om du ser att en kamrat på förskolan är ledsen, hur tröstar du då?

.....
.....
.....
.....

När du är ledsen, hur vill du bli tröstad? Vem får trösta dig?

.....
.....
.....
.....

Finns det någon plats på gården som du inte tycker om att vara på?

.....
.....

Känner du dig trygg på förskolan? Tycker du om att komma till förskolan?

.....
.....
.....
.....

Dokumentation av kränkande behandling/trakasserier

Namn på den

utsatta:.....

Vårdnadshavaren kontaktades:.....

Datum för

samtal:.....

Personer som deltar i samtalet:.....

Händelseförlopp (När? Var? Hur? Närvarande):

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Sammanfattning av samtalet:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Åtgärder (det här har vi gjort och så här går vi vidare):

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Datum för planerat uppföljningssamtal:

Ärendet avslutat (datum):

.....

Underskrift:

Vårdnadshavare:

.....

Pedagog:

.....

Förskolechef:

.....

Uppföljningssamtal

Efter 3-4 veckor sker en uppföljning

Hur har det gått att följa bestämda åtgärder?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Hur har vårdnadshavarna upplevt att vi har hanterat ärendet på förskolan?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Hur har ärendet påverkat verksamheten och pedagogerna på förskolan?

.....

.....

.....

.....

.....